

Tools vanuit decentralisatie voor duurzame economische groei

In relatie tot Competitiveness Forum Suriname

Expert view Paper: mr Bas Ahmadali, managing director "Decentralization and Local Government Strengthening Program (DLGP).

Vanuit mijn discipline en benadering zouden de instrumenten, die "decentralisatie" aanreiken een krachtige bijdrage kunnen leveren de gestelde doelstelling rondom "competitiveness" te bereiken. Met dezelfde inspanningen kan er zelfs meer (dus een grote plus) eruit gehaald worden. Ik heb het dan ook over dezelfde *formules*, alleen in een andere volgorde. Het aangeven van de concrete stappen voor *duurzame vergroting van de economische groei* middels verhoogde 'gepaste en aangepaste' *productiviteit*, zodanig dat we als uitkomst krijgen:

- *Vergroting van de verdien capaciteit*, uit economische activiteiten, verspreid over het hele land, uit micro, middelgrote en grote ondernemingen, door op grote schaal gebruik te maken van de lokaal aanwezige potentiële arbeidskracht, plaatselijke grondstoffen met inzet van versterkte instituten en 'economische' authorities;
- *Verbetering van het concurrentievermogen* van Suriname zal een logisch gevolg daarvan zijn, en
- *Verbetering van het welzijn en menselijk geluk* door bewust te kiezen, ook voor gebieden, die gaan voor *achtergesteld en verloederd* en zich tegelijk lenen voor economische activiteiten volgens de benadering van het LED -principe: Local Economic Development, dat als 'ontwikkelingsstrategie' door tussenkomst van internationale en regionale organisatie krachtig wordt toegepast in ontwikkelingslanden .

Een goede zaak om met zijn allen onze ervaringen en inzichten te delen om te komen tot een geïntegreerd netwerk van competitiveness (verbetering van het concurrentievermogen), niet alleen dat! Maar dat hetzelfde 'netwerk' tegelijkertijd "geluk" brengt zowel voor de *investeerd ers/de business men* als voor het *volk*. Het hoeft niet zo te zijn, dat als het goed gaat met de 'business' en de "business men", dat het goed gaat met het volk.

Precies zoals we intussen weten, dat wanneer het goed gaat met de "business" in de context van de multinationals en in macro-economische zin met onze economie, het niet betekent dat het dan ook goed zit met de sociale sector, die op dit ogenblik de regering en iedereen zorgen baart.

Door gebruik te maken van de *tools en de kracht die in decentralisatie* zitten kunnen de *centrale overheid* (alle ministeries), *de lokale/districtsoverheden* (alle Districtsbesturen) met alle daaraan verbonden structuren, en *de private sector* verzekerd zijn van de meest denkbare vorm van geïntegreerde aanpak voor een *evenwichtige ontwikkeling* waar we met zijn allen naar toe moeten koesteren.

Wat moet gebeuren

1. De Ministeries, met name politici en topambtenaren moeten decentralisatie niet als een dreiging zien, *die*, bevoegdheden, budgetten, delen van het centrale apparaat afpakt en overhevelt naar de regionale organen als: Districtsraden, Districtsbesturen en Ressortraden, MAAR, zie de decentralisatie van bestuur als een proces dat nauw verbonden is met het

Expertview: Duurzame economische groei in relatie tot Competitiveness Forum Suriname 8 en 9 februari 2013
Mr. Bas Ahmadali, managing director "Decentralization and Local Government Strengthening Program" (DLGP-II)
b.ahmadali@decentralisatie.org – www.decentralisatie.org

lokaal bestuur of met institutionele versterking van plaatselijke overheden, dat tegelijkertijd de mogelijkheid biedt om de centrale overheid op een nieuwe manier te organiseren in relatie tot de "gemeenschap" door successievelijk de uitgangspunten van het traditionele centralisme aan te passen c.q. te hervormen. Vanaf 1989 zijn de achtereenvolgende regeringen via DLGP (het decentralisatieprogramma) bezig dit te realiseren, hetgeen voor een belangrijk deel ook al gelukt is.

2. De ministeries moeten landelijk versneld vooruit komen door gebruik te maken van twee supersonisch sterke instrumenten als "medebewind" en "autonomie". Om dit te doen is wettelijk en technisch alles in place. Ministers kunnen bij "beschikking" in het kader van medebewind uitvoering van taken, projecten, beleidsprogramma's van hun ministerie toevertrouwen aan de versterkte Districtsoverheden/Districtsbesturen, die rechtstreeks aan het desbetreffende ministerie verantwoordelijk zijn. Hierdoor verschaft het ministerie zich toegang tot, wat ik noem "de krachtige toolbox" van de autonomie binnen de decentralisatie, waarover het ministerie niet beschikt, en dus zodoende binnen haar bereik brengt om mede gebruik van te maken voor een versnelde, efficiëntere, effectievere en transparantere aanpak. Het Ministerie profiteert optimaal van de ten onrechte "gevreemde autonomie/zelfstandigheid van de districten", die er juist is om de ministeries te ondersteunen. Immers, de districten hebben belang bij dat de ministeries zoveel mogelijk in hun district realiseren.
3. Wat zit in die "toolbox". Laten we die open maken en kijken:
 - (i) De wettelijke instrumenten als de budgettaire -, fiscale en verordenende bevoegdheden van de Districtsraden (die een ministerie niet heeft);
 - (ii) Het wettelijk instrument als Districtsfonds onder beheer van het Districtsbestuur met vertegenwoordigers van elk ministerie erin met contante (geld) middelen, verkregen uit eigen belasting en niet-belastingmiddelen, overheidsbijdrage, particuliere en internationale bijdragen (dat een ministerie niet heeft);
 - (iii) Het wettelijk instrument als eigen moderne comptabele voorschriften in handen van het District Management Team (DMT) onder controle en toezicht van het Districtsbestuur (vertegenwoordigers van de centrale overheid), het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en de Districtsraad (vertegenwoordigers van de burgers), die zeer transparant zijn, geen bureaucratie en obstakels kent als in de comptableitswet op centraal niveau (elk ministerie zou alleen maar jaloers kunnen zijn op zo'n regeling);
 - (iv) het wettelijk instituut van "hoorzittingen" in handen van de Ressortraden om de burgers 'gereguleerd' bijeen te roepen voor 'draagvlak' middels participatie in de besluitvorming m.b.t. de opstelling van ressort en districtsplannen, ressort en districtsbegrotingen, meerjaren districtsontwikkelingsplannen (dat een ministerie niet heeft);
 - (v) Het bestuurlijk instrument als het Wide Area Net Work (WAN) met een eigen centrale server, waarop de Local Area Netwerken via hun eigen servers op de Districtscommissariaten met elkaar zijn verbonden. D.i. het begin stadium van uniforme e-government systemen, die nu reeds het volgende mogelijk maken: het Districts Financieel Systeem (DFS)(OpenErp), het Districts Belasting Systeem (DBS), het Districts Data Management Systeem (DMS), het Open Communicatie

Systeem (OCS)(video conference country wide), One Stop Service Balie op elk Commissariaat. Binnen een jaar zijn er op alle BO kantoren in de 62 ressorten info en intake service balies, gelinkd met de Burger Informatie Centers op de commissariaten. Binnenkort wordt verwacht de lounge van Districten Info & Nieuws op Internet naar het model van Star Nieuws (betreft e-government voorzieningen, die de ministeries ontberen);

- (vi) Het District Management Team, bestaande uit de Districts- Administrateur (DA), een bedrijfseconoom, hoofd van de Afdeling Districts Financiën en Planning (DFP), die ten volle is gemoderniseerd en geautomatiseerd, Districtssecretaris Beheer Ressorten (BR), Districtssecretaris Administratieve Diensten (AD), Hoofd Civiel Technische Dienst (CTD), Hoofd van de afdeling Milieu en Gezondheid (MGD) en de Coordinator van Burger Informatie Center (BIC). D.i. een sterk team goed getraind in behoorlijk en transparant bestuur, project management, financieel management, procurement volgens IDB- regels, AWS en ABS, voorbereiding en uitvoering van gemeenschapsontwikkelingswerken, werken op het gebied van wegenbestrating, gebiedsontwatering, vuilophaal en verwerking, verbetering van het marktwezen, milieuzaken, bevolkingsparticipatie en communicatie.

Welke acties zijn succesvol ondernomen

1. Er zijn vijf districten, t.w. Nickerie, Para, Wanica, Commewijne en Marowijne, die reeds zijn gedecentraliseerd (2003-2008) en bewezen hebben in het vervolg decentralisatieprogramma (DLGP-II 2009-2014) o.a. een 'Capital Investment Program van US\$ 10 miljoen (IDB-middelen) voor te bereiden en in uitvoering te nemen. De 5 districten hebben in totaal reeds 20 km wegen duurzaam bestraat met straatklinkers met een investering van US\$ 3.5 miljoen en daardoor hebben nu 1000 huishoudens daar profijt van. Daarnaast zijn nog eens keer 260 km ontwateringwerken in de woongebieden uitgevoerd met een investering van US\$ 1 miljoen. 3000 huishoudens hebben daar profijt van. Het zou interessant zijn om te weten hoeveel winkels en kleine industrieën juist daardoor als nieuw zijn gevestigd. Heeft zeker impact. DLGP-II zorgt voor dezelfde capaciteit in de overige districten Paramaribo, Sipaliwini, Saramacca, Coronie en Brokopondo. Zij moeten in 2013 met kapitaalinvesteringsprojecten als 'proefprojecten' hun capaciteiten bewijzen. Mogelijk zijn ze dan eind 2013 ook al gedecentraliseerd en gereed om hun meerjaren districtsontwikkelingsprogramma (2014-2025) uit te voeren.
2. Een andere succesvolle actie is te Moengo in het district Marowijne uitgevoerd door de oude markt van Moengo aan de Cotticarivier te rehabiliteren en te reactiveren. D.i. het werk van het Districts Management Team (DMT) met ondersteuning van het DLGP-projectbureau. Het marktgebouw is al opgeleverd. Thans wordt gewerkt aan de verbetering van de infrastructuur en de verfraaiing rondom de markt. Hier vinden ongeveer 70 standhouders een "living". De markt zal een enorme impact hebben op de groei van economische activiteiten.
3. Als succes – of op weg naar succes - kan worden genoemd de voorbereiding om dit jaar in samenwerking met het DMT van Nickerie de openbare markt te Nieuw Nickerie te rehabiliteren. Het zelfde geldt voor de openbare markt te Lelydorp en de openbare markt te

Expertview: Duurzame economische groei in relatie tot Competitiveness Forum Suriname 8 en 9 februari 2013
Mr. Bas Ahmadali, managing director "Decentralization and Local Government Strengthening Program" (DLGP-II)

b.ahmadali@decentralisatie.org – www.decentralisatie.org

Domburg. Deze projecten moeten in 2013 zijn voorbereid en uitgevoerd. Deze drie markten zijn niet alleen van groot belang voor de lokale bevolking, maar zijn tevens toeristische trekpleisters. De DMT's hebben de capaciteit de markten in eigen beheer te renoveren met de middelen vanuit het DLGP-projectbureau.

4. Eveneens op weg naar een succesvol project kan worden genoemd het projectvoorstel vanuit het DMT van Para om in het kader van de verbetering van vuilophaal en vuilverwerking betreffende de opzet van een 'Plastic Recycling Unit' als lokale industrie, die geheel past in het LED- principe: de petflessen en overig plastic materiaal worden verzameld (opschoning milieu), en verwerkt tot vuilniszakken en verkocht aan de huishoudens (economische activiteit). Zowel arbeidspotentieel als grondstoffen zijn plaatselijk. Dit project wordt gefinancierd vanuit het DLGP-projectbureau met IDB-middelen en moet dit jaar in september al in bedrijf zijn. Ook in de districten Nickerie, Commewijne en Marowijne komen soortgelijke investering vanuit het Capital Investment Program.
5. De meest succesvolle acties dateren van 1980 – 1990 in het district Saramacca. Daar werd geëxperimenteerd met toepassing van instrumenten als medebewind, versterkt lokaal bestuursapparaat, voorbeeldige communicatie met de bevolking, ook op sociaal en cultureel gebied en optimale betrokkenheid en participatie van de burgers en bedrijfsleven. Toonaangevend was de harmonie tussen de ministeries, het lokaal bestuursapparaat, de burgers en het bedrijfsleven. In die periode is de rijstteelt van 1000 ha gebracht op 6000 ha (zonder overheidsbijdrage), zijn 350 tuinbouwkavels op domeingrond in alle rassen verkaveld en verdeeld onder de pregeselecteerde jonge gezinnen om ze uit de Joint- Family te halen en ze te brengen in de landbouw economie (zonder overheidsbijdrage); bij de uitgifte c.q. toewijzing van de percelen is duidelijk een beleid gevoerd om ondernemers aan te trekken zich in het district te vestigen. Zo is de VCB- bank op Groningen gekomen. Zo kwamen achter elkaar de eerste apotheek, meubelfabriek, leerfabriek, enz. De kracht van burgerparticipatie is toen gedemonstreerd: De krantenkopen toen: brug over Jakkiekreek van SF 70.000 gebouwd voor SF 7.000; brug over Bettykreek van SF 35.000 gebouwd voor SF 3.500. Steiger van Totikamp van SF 7.000 gebouwd voor SF 70.-, Politiestation Calcutta van SF 80.000 voor SF 40.000,- Verlichting stadion Groningen van SF 80.000 voor SF 40.000, Bibliotheek en speeltuin te Groningen gebouwd met volksbijdragen. Zowel de centrale overheid als de private sector hebben ingespeeld op de 'gemengde' ontwikkeling met enorme invloed op het ondernemingsklimaat voor een sterkere economische groei.
6. Een succesvolle actie, die uit het decentralisatieprogramma komt voortrollen is de voorbereiding voor elk der districten een eigen meerjaren Districts Strategisch en Ontwikkelings Plan (DSOP) 2014-2025. De versterkte capaciteit binnen de commissariaten zet de bestuursdienst in om gebieden te selecteren in diverse categorieën:
 - (I) Verloederde/achtergestelde woongebieden, de zgn bijzondere aandachtsgebieden;
 - (II) Strategische gebieden, voor specifieke investeringen in toerisme, vrije handelszone
 - (III) Plekken die geschikt zijn voor kleinschalige industrieën (kleinschalige industrieparken)

Deze selectie vindt onder verantwoordelijkheid van de DR plaats via een platform waarin diverse structuren, ngo's en deskundigen participeren. De gegevens worden door de Burger Info Centers in een format verwerkt.

Door diverse units/teams met deskundigen worden alle gebieden bezocht en er worden hearings gehouden onder de bevolking.

Uiteindelijk komt hieruit – reeds in 2013 - tot stand een masterplan waarin districtsgewijs per ressort, per wijk, dorp kan worden afgelezen welke sociale, sociaal- economisch en economische voorzieningen moeten worden getroffen en welke instanties daarvoor verantwoordelijk zijn.

Voorwaarden voor succesvolle implementatie

1. Via het Kabinet van de VP moeten de Ministeries Awareness sessies krijgen hoe er ingespeeld kan worden op het gebruik van de “toolbox” van decentralisatie om de win-win situatie uit te buiten;
2. Op elk commissariaat moet een business-minded unit komen met link naar het Business Competitiveness Forum.
3. Suriname moet alsnog Lid worden van CFLGM (Caribbean Forum of Local Government Ministers), en CLGF (Commonwealth Local Government Forum) om te leren van de case studies uit het Local Economic Development Programma, maar ook voor technisch en financiële ondersteuning om in Suriname per district capaciteit op te bouwen voor LED- activiteiten.
4. Afstappen van grootschalige, centraal geleide productie units.
5. Meer aandacht en beleid om specifieke en kleinschalige bedrijvigheden verspreiden - dwars door de regionale gebieden die met elkaar een levendige binding hebben - elkaar ondersteunen en gaan voor kwaliteit; er moet een balans gevonden worden tussen grootschalige, middelgrote en kleinschalige bedrijven.
6. Uitkiezen van locaties per district, per ressort, per wijk en dorp en investerings opportuniteiten uitwerken; krachtige ondersteuning met deskundigheid vanuit het Kabinet van de Vice-President aan de actie vanuit het DLGP bij het samenstellen van het meerjaren DSOP's;
7. Ondersteuning in het maken van actuele business plannen voor het opstarten van bedrijven, bedrijfjes, diverse andere economische activiteiten en aanbieden ter financiering aan Investment banken, VSB, Barbados, projecten, zoals
 - (i) vuilverwerking met energieopwekkinginstallaties,
 - (ii) alternatieve bouwmaterialen/stenen,
 - (iii) energie winning middels zonnepanelen
 - (iv) planten vermeerdering sites,
 - (v) recycling, paperverwerking etc.